

Hendes tæer er det eneste, der er til at holde ud at se på

Det Kongelige Teater har fået et nyt maleri. Kønt er det ikke. Maleriet kunne hænge på et krydstogtskib. Det er den slags kunst.

KUNST

MATHIAS KRYGER

Søren Hagens Ghita Nørby-portræt: Athene. Gave til Det Kongelige Teater

Hun står som en stele eller en karyatide, frontal og rank, centralt i billedet. Med bare tæer på en træstub, de små gnøffel-tæers neglelak har samme røde farve som den kjole, hun bærer. En kjole, man i en skolekomedie måske ville give vedkommende på, der skal spille rollen som mystisk æterisk guddom. Håret sidder, som det skal. Ikke alt for stilet og selvhøjtideligt. Hendes blik er heller ikke alt for selvhøjtideligt. Nærmest lidt afventende. Måske lidt indadvendt. Måske lidt forundret over sådan at kigge ud på os, der ser på hende.

Miljøet omkring figuren spejler det lidt ejendommelige i personschildrin-

gen og er en kulisse af underlighed. Et landskab uden horisont, hvor en bølge eller skråning danner baggrund. Er det et krater? Et gerningssted? Noget er hændt. Et virvar af grene og stammer ligger på jorden. Træer er knækket. Har en vild vind lige raseret landskabet? Er en meteor landet lige netop her? Er hovedpersonen en Marvel-dronning...? Fuldt af fantasy...

En lille ugle findes her blandt de forrevne og måske forkullede træer. Et fad, antikt, er smadret.

Jeg sidder ved et af de bageste borde i Skuespilhuset til overrækkelsen af maleriet af den rødklædte kvinde. Et portræt af Ghita Nørby, som Skuespilhuset altså har modtaget, og som de nu vil hænge op.

Ikke nede i foyeren. Man hænger ikke malerier af nulevende skuespillere op i teatrenes foyerer, får jeg at vide. Hvor skal det så hænge?, spørger jeg. På tredje sal – et sted, hvor de fleste af teatrets medarbejdere vil se det hver dag, lyder svaret.

Ghita Nørby kommer. Der er flere kendte skuespillere til stede. Sofie Gråbøl. Sonja Richter.

Chefen for det hele, Kasper Holten, holder en kort velkomsttale.

Skuespilchef Morten Kirkskov er sjovere og mindre højtravende i sin tale. »Vi hænger Ghita op«. Vi griner.

En kunsthistoriker, Thyge Christian Fønss-Lundberg, siger ganske kloge og bevingede ord om portrætkunstens væsen. Både skuespiller og kunstmaler arbejder med portrætter i hver sit felt.

■ Det her udsnit er den bedste del af det nye Ghita Nørby-portræt.

Foto: Benjamin Krog

»Vi bærer alle masker, sagde Karen Blixen«, siger han. »Måske skuespillere er eksperter i det at være mennesker, fordi de om nogen ved, hvordan man bærer masker.«

Ghita selv siger:

»Vi havde det sjovt sammen«. Og henviser til tiden, som hun og maleren tilbragte i hinandens selskab.

Jeg kigger ud ad de enorme vinduer, der skiller Skuespilhusets forhal fra verden udenfor. Københavns Havn.

Jeg får øje på to enorme krydstogtskibe længere ude i havnen og tænker:

Maleriet kunne hænge på et krydstogtskib. Det er den slags kunst. For det er åbenlyst ikke et godt maleri. El-

Skuespilchefen Morten Kirkskov er sjovere og mindre højtravende i sin tale. »Vi hænger Ghita op«

ler man kan få noget godt ud af det: det kaotiske i den ødelagte natur.

Men det er ikke at betegne som god kunst. Tværtimod. Helt uden den kunstens selvbevidsthed og egen modstand mod at findes i verden, som god kunst skal besidde. Altid på jagt efter sin egen frigørelse fra at findes. Altid på jagt efter den største grad af frihed. Men hvad gør det?

Det, maleriet, skal hænge inde bag murene på Det Kongelige Teater og minde om denne dag, hvor man en kort stund fejrede Ghita Nørby, der for undertegnede altid vil være en Marvel-superhelt. Fordi hun med et meteors kraft i rollen som Ingeborg Skjern ytrede ordene:

»Det er dig, der er syg i hovedet, Mads«.

Det eneste sted i billedet, mine øjne finder ro og finder en forbindelse til min egen metaforiske Ingeborg – en moderskikkelse, man burde rejse statuer over – er på træstubben med de små gnøffel-tæer (alle mennesker har dem) med den røde lak.

Resten af maleriet sejler væk på et krydstogtskib. mathias.kryger@pol.dk

Næblerøds makabre maskerade

Frederik Næblerød har allieret sig med stedets gamle ånd på Gl. Holtegaard. Det er der kommet en løssluppen historisk iscenesættelse ud af.

KUNST

PETER MICHAEL HORNUNG

Gl. Holtegaard. Attemosevej 170. Til 29. oktober.

Gudskelov! Gl. Holtegaard ligger der stadig. Lige nu ved vi bare ikke, om dette etablerede udstillingssted på Attemosevej stadigvæk gør det om et år eller to.

Hvis de truende kommunale besparelser gennemføres, vil det nok ikke ændre ret meget på stedets ydre. For det er fredet. Men det vil jage stedets ånd langt væk, i selskab med kunsten. Og den er ikke fredet.

Lige nu huserer stedets ånd ellers mere end normalt. For man har så sluppet Frederik Næblerød – en populær dansk kunstner fra starten af 2000-tallet – løs på både ånden og

bygningen, og kunstneren med de tilsyneladende mange talenter har lavet en scenografisk installation på stedet for at invitere sit moderne publikum til taffel og maskerade.

Seks rum er udsmykket med malerier, skulpturer, figurer, og hver især refererer til det, som rigets magtfulde borgere gjorde dengang, når de slog sig løs, mens de lod sig beglo og måske beundre af alle dem, der havde mindre. De spejlede sig, spillede rollespil og gjorde sig til for hinanden, maskerede sig og spiste overdådige måltider, alt imens de tavst frygtede døden, som lurede på sit næste obligatoriske bytte.

Det er den verden af iscenesættelse og selvscenesættelse, som Frederik Næblerød har taget afsæt i og søgt at genoplive i sin egen impulsivt fabulerende kunst. For hans kunst er i høj grad sprunget ud af øjeblikkets lunefulde indskydelser. Værkerne er ellers stedspecifikke og handler især om det Gl. Holtegaard, der var engang. Det hele kan tolkes som en stor sammenhængende totalinstallation, der har 1700-tallets pudrede og pompøse omgangsform som sin gyldne tråd.

Umiddelbart festligt, men også foruroligende

Ikke mange samtidskunstnere ville have vovet sig i kast med det, som Næblerød har turdet gøre – og formentlig har gjort relativt hurtigt. Det er på mange måder en bunden opgave, som han har taget på sig, og som for at lykkes kræver, at man kan slå sig løs. Og Næblerød er gået frygtløst til værks, hvilket er typisk, thi for ham kommer inspiration før perfektion.

Det er umiddelbart festligt, men også foruroligende. Det er muntert, men også morbide. Det er farverigt, men også kulørt med guld og glimmer. Og så findes der paradoksal nok intet mere afslørende end fester, hvor man maskerer sig. For der var engang, hvor man kun turde slå sig løs, hvis man kunne skjule sin sande identitet.

Til et sådant formål havde man hofnarre, og så længe man kunne grine ad dem og sammen med dem, behøvede ingen fornem festabe at frygte for repressalier. Det gør Næ-

■ Alle senbarokkens dæmoner og dødsengle er sluppet løs i det blå rum, hvor et skelet svæver over en himmelseng. Foto: David-Stjernholm

blerød heller ikke. Han lægger ikke fingrene imellem, når han slår sig løs.

Men det betyder ikke, at alle udstillingens rum er lige vellykkede. Havde alle rum været som det femte rum, med de seks portrætter malet over hver sin grundfarve, med masker og parykker, som under barokken og rokokoen, så havde det været rigtig sjovt.

Og hvis det hele havde været som det fjerde rum, ja, så havde det ovenikøbet været helt fantastisk. For her i Gl. Holtegaards centrale have sal kigger snesevis af monstrøse

guldindrammede spejle på beskueren, for hvert eneste spejl er beboet af et grotesk og kridhvidt spøgelsesansigt, der enten kunne grine eller måske skrike som i Munchs berømte billede. Og midt i det hele står en himmelseng, og over en skikkelse, der måske kun sover, svæver et afpillet skelet ned fra loftet. Her har Næblerød sluppet alle senbarokkens dæmoner og dødsengle løs på sin beskuer.

På det niveau er resten af 'Masquerade' ikke. Her mærker man, at en særudstilling som 'Masquerade', der skabes lokalt og på dettes steds betingelser ud af nærmest ingenting, kræver noget helt andet end den kategori af udstillinger, hvor arrangøren kun skal placere allerede udførte værker.

Men Næblerød-fans behøver ikke holde sig tilbage. peter.michael.hornung@pol.dk

Her har Næblerød sluppet alle senbarokkens dæmoner og dødsengle løs på sin beskuer

NYUDVIKLET GLITTERHÆL

FÅ 15% RABAT I ROCCAMORES WEBSHOP

Hver måned tilføjer roccamore en unik sko til Politiken Plus kollektionen, som Politiken-abonnenter har mulighed for at købe med rabat i den indeværende måned.

Månedens sko i september er Sigrun Copper Glitter. Hun er et helt nyt design, og med sin 2,5 cm glitterhæl og firkantede tå og moderne design, er hun en ren showstopper. Hun er lavet i vores unikke kobberglitter, vi helt selv har designet. Skaffet er skåret lavt, så hun passer til alle ben og med hendes glittermateriale tilføjer hun nemt et strejf af elegance til ethvert outfit. Så uanset om du er i byen eller på kontoret, er Sigrun Copper Glitter det perfekte match.

Som abonnent på Politiken får du 15% rabat på Politiken Plus-kollektionen i roccamores webshop

Få mere ud af dit abonnement med Politiken Plus Rabataftaler

Log ind, læs mere og find rabatkoden på politiken.dk/plus/rabataftaler

POLITIKEN PLUS

